

Olimpiada de Matematică –etapa locală- Galați

13 februarie 2010

Clasa a IX-a

SOLUȚII

Problema 1. Fie $(a_n)_{n \geq 1}$ o progresie aritmetică cu rația $\frac{1}{3}$, iar termenii a_1 și a_n sunt numere naturale nenule. Știind că suma primilor n termeni ai progresii aritmetice este 2010, se cere:

- Să se determine n .
- Să se determine numărul termenilor din sumă care sunt numere naturale.

Milu Cârmaciu, profesor, Galați

Soluție: a) Fie $S_n = a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_n = 2010 \Rightarrow a_1 + a_n = \frac{4020}{n}$

$$a_n = a_1 + (n-1) \cdot r, n \geq 1 \Rightarrow a_n - a_1 = \frac{n-1}{3}$$

$$\text{Atunci } a_1 = \frac{2010}{n} - \frac{n-1}{6}; a_n = \frac{n-1}{6} + \frac{2010}{n};$$

Dar $a_1, a_n \in \mathbb{N} \Rightarrow n \in D_{2010}$ și $n = 6 \cdot k + 1, k \in \mathbb{N}^* \Rightarrow n = 67$. Așadar este $a_1 = 19; a_{67} = 41$.

b) Așadar, $a_1 = 19; a_{67} = 41$. Dacă rația este $\frac{1}{3}$, atunci termenii care sunt numere naturale sunt: $a_1 = 19; a_4 = 20; a_7 = 21; \dots; a_{67} = 41$. Numărul lor este 23.

Problema 2. Să se rezolve, în mulțimea numerelor reale, ecuația $\frac{1}{\{x\}} = \frac{1}{x} + \frac{1}{[x]}$.

($[x]$ și $\{x\}$ reprezintă partea întreagă, respectiv partea fracționară a numărului real x)

* * *

Soluție: Condiții: $x \notin \mathbb{Z} \cup (0,1)$

Dacă $x < 0 \Rightarrow$ ecuația nu are soluții ($\frac{1}{\{x\}} > 0, \frac{1}{x} + \frac{1}{[x]} < 0$);

$$\text{Dacă } x > 2 \Rightarrow \begin{cases} \frac{1}{x} < \frac{1}{2} \\ [x] \geq 2 \Rightarrow \frac{1}{[x]} \leq \frac{1}{2} \end{cases} \Rightarrow \frac{1}{x} + \frac{1}{[x]} < 1, \text{ iar } \frac{1}{\{x\}} > 1 (\text{Fals}) \Rightarrow \text{ecuația nu are soluții.}$$

Dacă $x \in (1, 2) \Rightarrow \frac{1}{x-1} = \frac{1}{x} + 1 \Leftrightarrow x_1 = \frac{1+\sqrt{5}}{2} \in (1, 2); x_2 = \frac{1-\sqrt{5}}{2} \notin (1, 2)$

Soluția ecuației este $x_1 = \frac{1+\sqrt{5}}{2}$.

Problema 3. Fie mulțimea $M = \{x^2 + y^2 / x, y \in \mathbb{Z}\}$.

- Să se demonstreze că $2011 \notin M$ și $2048 \in M$.
- Să se demonstreze implicația: $(\forall) p \in M, (\forall) q \in M \Rightarrow p \cdot q \in M$.
- Să se determine submulțimile finite M' ale mulțimii M , cu proprietatea:
 $(\forall) p \in M', (\forall) q \in M' \Rightarrow p \cdot q \in M'$.

Prelucrare Constantin Ursu, profesor, Galați

Soluție :

a) Fie $x \in \mathbb{Z}$.

$$1. \text{ Dacă } x = 2 \cdot k, k \in \mathbb{Z} \Rightarrow x^2 = 4 \cdot k^2 \Rightarrow x^2 \in M_4.$$

$$2. \text{ Dacă } x = 2 \cdot k + 1, k \in \mathbb{Z} \Rightarrow x^2 = 4 \cdot k^2 + 4 \cdot k + 1 \Rightarrow x^2 = 4 \cdot (k^2 + k) + 1 \Rightarrow x^2 \in M_4 + 1.$$

Dacă $x, y \in \mathbb{Z} \Rightarrow x^2, y^2 \in M_4$ sau $M_4 + 1 \Rightarrow x^2 + y^2 \in M_4$ sau $M_4 + 1$ sau $M_4 + 2$.

În concluzie, $x^2 + y^2 \notin M_4 + 3$.

Numărul $2011 = 502 \cdot 4 + 3 \in M_4 + 3 \Rightarrow 2011 \notin M$. $2048 = (2^5)^2 + (2^5)^2 \in M$.

b)

Fie $p, q \in M, p = x_1^2 + y_1^2, q = x_2^2 + y_2^2, x_1, x_2, y_1, y_2 \in \mathbb{Z}$.

$$p \cdot q = (x_1^2 + y_1^2) \cdot (x_2^2 + y_2^2) = (x_1 \cdot x_2 - y_1 \cdot y_2)^2 + (x_1 \cdot y_2 + x_2 \cdot y_1)^2 \in M.$$

- c) Presupunem că M' conține pe $a \in \mathbb{N}^*, a > 1$, atunci va conține pe $a^2, a^3, \dots, a^n, \dots$. Aceste elemente nu se repetă, deoarece dacă $a^i = a^j, i < j$, ar rezulta că $a^{j-i} = 1 \Rightarrow a = 1$ (*fals*). Deci mulțimea M' nu ar fi mulțime finită. În concluzie, mulțimea M' poate să conțină numai pe 0 sau 1. Așadar, $M' = \{0\}; M' = \{1\}; M' = \{0, 1\}$.

Problema 4. Fie triunghiul $\triangle ABC$ și punctele M, N, P, Q astfel încât:

$\overrightarrow{BM} = \alpha \cdot \overrightarrow{MC}$; $\overrightarrow{CP} = \beta \cdot \overrightarrow{PA}$; $\overrightarrow{AQ} = \gamma \cdot \overrightarrow{QB}$; $\overrightarrow{BN} = m \cdot \overrightarrow{CN}$, unde α, β, γ și m sunt numere reale strict pozitive. Se cere:

- Dacă $\alpha = \beta = \gamma$, să se demonstreze că triunghiul $\triangle ABC$ are același centru de greutate ca și triunghiul $\triangle MPQ$.
- Să se determine relația dintre numerele α, β, γ astfel încât dreptele AM, CQ, BP să fie concurente.
- Să se determine în funcție de m și γ raportul în care dreapta NQ împarte segmentul (AC) , cazul în care dreapta NQ intersectează segmentul (AC) .

Constantin Ursu, profesor, Galați

Soluție: a) Se știe că $\overrightarrow{AM} = k \cdot \overrightarrow{MB} \Rightarrow (\forall) O \in \text{planului, avem: } \overrightarrow{OM} = \frac{\overrightarrow{OA} + k \cdot \overrightarrow{OB}}{k+1}, k \neq -1.$

$$\text{Dacă } \alpha = \beta = \gamma \Rightarrow \overrightarrow{OM} = \frac{\overrightarrow{OB} + \alpha \cdot \overrightarrow{OC}}{\alpha+1}; \overrightarrow{OP} = \frac{\overrightarrow{OC} + \alpha \cdot \overrightarrow{OA}}{\alpha+1}; \overrightarrow{OQ} = \frac{\overrightarrow{OA} + \alpha \cdot \overrightarrow{OB}}{\alpha+1}.$$

Dacă G este centrul de greutate al triunghiului $\triangle ABC \Rightarrow \overrightarrow{OG} = \frac{1}{3} \cdot (\overrightarrow{OA} + \overrightarrow{OB} + \overrightarrow{OC})$, și dacă

G' este centrul de greutate al triunghiului $\triangle MPQ$, atunci $\overrightarrow{OG'} = \frac{1}{3} \cdot (\overrightarrow{OM} + \overrightarrow{OP} + \overrightarrow{OQ})$.

Deci

$$\begin{aligned} \overrightarrow{OG'} &= \frac{1}{3} \cdot \left(\frac{\overrightarrow{OB} + \alpha \cdot \overrightarrow{OC}}{\alpha+1} + \frac{\overrightarrow{OC} + \alpha \cdot \overrightarrow{OA}}{\alpha+1} + \frac{\overrightarrow{OA} + \alpha \cdot \overrightarrow{OB}}{\alpha+1} \right) \Leftrightarrow \\ \overrightarrow{OG'} &= \frac{1}{3} \cdot \left(\frac{\overrightarrow{OB} + \alpha \cdot \overrightarrow{OC} + \overrightarrow{OC} + \alpha \cdot \overrightarrow{OA} + \overrightarrow{OA} + \alpha \cdot \overrightarrow{OB}}{\alpha+1} \right) \Leftrightarrow \overrightarrow{OG'} = \frac{1}{3} \cdot (\overrightarrow{OA} + \overrightarrow{OB} + \overrightarrow{OC}) \end{aligned}$$

În concluzie, $\overrightarrow{OG'} = \overrightarrow{OG} \Leftrightarrow G = G'$.

- Se aplică teorema lui Ceva: dreptele AM, BP, CQ sunt concurente dacă și

$$\text{numai dacă } \frac{BM}{MC} \cdot \frac{PC}{PA} \cdot \frac{QA}{QB} = 1 \Leftrightarrow \alpha \cdot \beta \cdot \gamma = 1.$$

- Din ipoteză, $m > 0$, de unde rezultă că punctul $N \notin [BC]$. Se aplică teorema lui Menelaus în triunghiul $\triangle ABC$ pentru punctele N, S, Q cu

$$NQ \cap (AC) = \{S\}: \frac{AS}{SC} \cdot \frac{NC}{NB} \cdot \frac{QB}{QA} = 1 \Leftrightarrow \frac{AS}{SC} = \frac{NB}{NC} \cdot \frac{QA}{QB} = m \cdot \gamma. \text{ Deci raportul}$$

căutat este $-m \cdot \gamma$, deoarece $S \in (AC)$.

Notă. Elevii care vor da răspunsul $m \cdot \gamma$ nu vor fi depunțați.